

Sygn. akt I ACa 1179/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 grudnia 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Jerzy Bess

Protokolant: Julia Grabowska

po rozpoznaniu w dniu 19 grudnia 2023 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa B. G.

przeciwko M. G.

o rozwód

na skutek apelacji pozwanej M. G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu

z dnia 23 lutego 2022 r. sygn. akt I C 139/21

1. umarza postępowanie apelacyjne w zakresie apelacji pozwanej w części dotyczącej pkt II, pkt IV i pkt VI zaskarżonego wyroku;

2. zmienia zaskarżony wyrok w pkt II, pkt III, pkt IV i pkt VI przez nadanie im treści:

- „**pkt II. wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi synami stron D. G., ur. (...) w N. i T. G. ur. (...) w N. powierza obojgu rodzicom z tym, że**

a) miejsce stałego pobytu małoletniego D. G. ustala przy powodzie

b) a miejsce stałego pobytu małoletniego T. G. ustala przy pozwanej”;

- „**pkt III. obowiązkiem utrzymania małoletnich synów stron obciąża oboje rodziców i:**

a) zasądza od pozwanej M. G. na rzecz małoletniego D. G. tytułem alimentów kwoty po 650 zł (słownie sześćset pięćdziesiąt złotych) miesięcznie, płatne do rąk powoda ojca małoletniego, do dnia 10 – tego każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia w płatności którejkolwiek z rat;

b) zasądza od powoda B. G. na rzecz małoletniego T. G. tytułem alimentów kwoty po 800 zł (słownie osiemset złotych) miesięcznie, płatne do rąk pozwanej matki małoletniego, do dnia 10 – tego każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia w płatności którejkolwiek z rat;”

- „**pkt IV. w przedmiocie uregulowania kontaktów stron z ich małoletnimi dziećmi, ustala że:**

a) powód będzie miał prawo do kontaktowania się z małoletnim synem stron T. G. w ten sposób, że będzie z nim spędzał:

- co drugi weekend od zakończenia przez małoletniego zajęć edukacyjnych w piątek lub od godziny 18:00 w przypadku gdyby zajęcia takie się nie odbywały, do niedzieli do godziny 18:00,

- pierwszy tydzień ferii zimowych od niedzieli od godziny 18:00 do kolejnej niedzieli do godziny 18:00,

- wakacje letnie od 1 do 14 lipca i od 1 do 14 sierpnia od godziny 09:00 pierwszego dnia do godziny 18:00 ostatniego dnia,

- w latach nieparzystych Święta Bożego Narodzenia od 23 grudnia od godziny 14:00 do 25 grudnia do godziny 18:00, a w latach parzystych od 25 grudnia od godziny 18:00 do 26 grudnia do godziny 18:00,

- w latach nieparzystych Święta Wielkanocne od Wielkiego Czwartku od godziny 14:00 do Wielkanocy do godziny 18:00, a w latach parzystych od Wielkanocy od godziny 18:00 do Poniedziałku Wielkanocnego do godziny 18:00,

- w latach parzystych 30 grudnia od godziny 18:00 do 1 stycznia do godziny 18:00,

- w latach nieparzystych 31 października od godziny 18:00 do 1 listopada do godziny 18:00,

- w latach parzystych 30 kwietnia od godziny 18:00 do 3 maja do godziny 18:00,

przy czym we wszystkich powyższych przypadkach powód będzie odbierał małoletniego z placówki edukacyjnej lub miejsca jego zamieszkania i po zakończonym kontakcie odprowadzał go do miejsca zamieszkania, kontakty weekendowe rozpoczną się od pierwszego piątku po uprawomocnieniu się niniejszego wyroku,

b) na zgodny wniosek stron nie orzeka o utrzymywaniu kontaktów pozwanej z małoletnim synem D. G.;"

- „pkt VI. oddala dalej idące żądania stron;”;

3. oddala apelację pozwanej w pozostałym zakresie;

4. oddala wnioski powoda w pozostałym zakresie;

5. koszty postępowania apelacyjnego pomiędzy stronami wzajemnie znosi.

Sygn. akt I ACa 1179/22

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu zaskarżonym wyrokiem z dnia 23 lutego 2023 r. sygn. akt I C 139/21:

I. rozwiązał przez rozwód małżeństwo powoda B. G. z pozwaną M. G. - bez orzekania o winie,

II. wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi synami stron D. G., ur. (...) i T. G. ur. (...) powierzył obojgu rodzicom, ustalając przy pozwanej miejsce zwykłego pobytu małoletnich,

III. obowiązkiem utrzymania małoletnich synów stron obciążył obydwójce rodziców i zasądził od powoda na rzecz małoletniego D. G. alimenty w kwotach po 850 zł miesięcznie i na rzecz małoletniego T. G. alimenty w kwotach po 700 zł miesięcznie, płatnych do rąk pozwanej,

IV. szczegółowo, dość szeroko, uregulował kontakty powoda z małoletnimi dziećmi stron;

V. stwierdził, że nie orzeka o sposobie korzystania przez strony ze wspólnego mieszkania,

VI. oddalił dalej idące żądania stron,

VII. nakazał ściągnąć od powoda i pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwoty po 650,24 zł tytułem zwrotu wydatków tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa,

VIII. zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu.

W rozważaniach prawnych Sąd Okręgowy przedstawił m.in. następujące motywy swego rozstrzygnięcia:

W zakresie uregulowania władzy rodzicielskiej Sąd wziął również pod uwagę stanowisko biegłych z (...) w N., którzy w swojej opinii wskazali, że zasadnym jest pozostawienie obojgu rodzicom pełnej władzy rodzicielskiej.

Kwestia miejsca stałego pobytu małoletnich była bezsporna w sprawie - obie strony były bowiem zgodne co do tego, że powinno ono znajdować się przy pozwanej. Stanowisko to Sąd uwzględnił. Jak bowiem ustalono pozwana posiada właściwe kompetencje wychowawcze i daje gwarancję prawidłowego wychowania małoletnich, dlatego przy niej winno być ustalone miejsce pobytu dzieci.

Z przywołanych względów, w kwestiach dotyczących wykonywania władzy rodzicielskiej nad małoletnimi i miejsca ich pobytu, na podstawie art. 58 § 1 k.r. i o., Sąd orzekł, jak w punkcie II wyroku.

W myśl art. 133 § 1 k.r. i o. rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie. Zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego (art. 135 § 1 k.r. i o.).

O obowiązku alimentacyjnym pozwanego względem małoletnich synów stron Sąd orzekł, w postanowieniu w przedmiocie zabezpieczenia z 22 kwietnia 2021 r.

Wskazać w tym miejscu należy, że w najnowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. np. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2010 roku, sygn. akt III CZP 59/10, OSNC 2011/5/52) podkreśla się, iż udzielenie zabezpieczenia roszczeń alimentacyjnych w toku postępowania o rozwód ma szczególny charakter, ma cechy samoistności i ostateczności. Postanowienie zabezpieczające tego typu roszczenia ma charakter postanowienia merytorycznego, rozstrzygającego ostatecznie na czas procesu o objętym nim przedmiocie, nadto odrywa się od kończącej sprawę o rozwód wyroku i nie podlega w nim weryfikacji, a jego kontrola odbywa się tylko w ramach postępowania zabezpieczającego. Orzeczenie to, jeśli się uprawomocni, aż do zakończenia sprawy jest ostateczne i może być zmienione jedynie w sytuacji spełnienia przesłanek z art. 138 k.r. i o. Sąd rozpoznając sprawę powinien zatem wnikliwie rozpoznać zgłoszone roszczenie, tak jakby orzekał co do istoty sprawy o alimenty w osobnym postępowaniu.

W niniejszej sprawie od czasu wydania postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia upłynął stosunkowo krótki okres czasu, a zatem sytuacja stron i małoletnich nie uległa jakiegóż zasadniczej zmianie. Pozwana sama nie powoływała się tu na jakieś konkretne fakty a jedynie podniosła, że cały czas koszty utrzymania dzieci idą w górę. Pozwana wskazywała też na konieczność wdrożenia leczenia cukrzycy u małoletniego D. ale póki co choroba ta nie została u chłopca formalnie zdiagnozowana, a tym bardziej nie są określone żadne związane z tym koszty.

Dokonując ponownej oceny wskazywanych przez pozwaną kosztów utrzymania małoletnich Sąd uznał, że pozwana nieznacznie zawyżyła wydatki na wyżywienie małoletnich skoro stołują się wspólnie z nią, podobnie rzecz ma się z wydatkami związanymi z kosztami utrzymania miejsca zamieszkania, które Sąd policzył na kwoty nie większe niż 150 zł miesięcznie. W tej samej wysokości Sąd policzył koszty zakupu odzieży dla małoletnich. Za zawyżone Sąd uznał także wydatki na zakup witamin dla małoletnich, które Sąd uwzględnił w kwotach nie większych niż 50 zł miesięcznie. Zakup okularów dla małoletniego D. Sąd policzył na kwotę 75 zł miesięcznie ($900 : 12 = 75$).

Wszystko to prowadzi do wniosku, że koszty utrzymania małoletniego D. to kwota około 1.600 zł, a w przypadku małoletniego T. około 1.300 zł.

W ocenie Sądu obie strony posiadają zbliżone możliwości zarobkowe, przy czym pozwana z uwagi na posiadane i uzupełniane wykształcenie, a także działalność gospodarczą prowadzoną w różnych obszarach ma je nieznacznie wyższe. Z uwagi na wiek małoletnich nie można też nadmiernego znaczenia przypisywać osobistym staraniom pozwanej o wychowanie małoletnich i pieczę nad ich osobami. Sąd zagwarantował również powodowi szerokie kontakty z małoletnimi, podczas których to powód będzie ponosił koszty ich utrzymania. Zdaniem Sądu zasądzone kwoty nie przekraczają też możliwości zarobkowych i majątkowych powoda.

Kierując się powyższymi przesłankami, na podstawie powołanych przepisów, Sąd orzekł jak w punkcie III wyroku, a powództwo w pozostałym zakresie oddalił, o czym orzeczono, jak w punkcie VI.

Niezależnie od władzy rodzicielskiej rodzice oraz ich dziecko mają prawo i obowiązek utrzymywania ze sobą kontaktów. Kontakty z dzieckiem obejmują w szczególności przebywanie z dzieckiem (odwiedziny, spotkania, zabieranie dziecka poza miejsce jego stałego pobytu) i bezpośrednie porozumiewanie się, utrzymywanie korespondencji, korzystanie z innych środków porozumiewania się na odległość, w tym ze środków komunikacji elektronicznej (art. 113 § 1 i 2 k.r. i o.). Kontakty z dzieckiem stanowią nie tylko uprawnienie, ale i obowiązek rodzica.

Sąd uregulował kontakty powoda z małoletnimi synami stron z uwzględnieniem aktualnej sytuacji, w której małoletni T. wyraża chęć kontaktów z ojcem, a małoletni D. takiej woli nie ma. W takiej sytuacji kwestia kontaktów D. z ojcem winna być uzależniona od zgody chłopca i takie rozwiązanie Sąd przewidział w orzeczeniu o kontaktach małoletniego z powodem. Jego zbliżenie do powoda winno odbywać się bowiem stopniowo, tak aby chłopiec powoli odzyskiwał zaufanie do ojca.

Forma kontaktów i czas ich trwania dostosowane zostały do wskazań biegłych oraz wieku i sytuacji małoletnich, a także organizacji czasu pracy powoda. Wreszcie Sąd miał na uwadze to, że jeszcze do niedawna małoletni wspólnie zamieszkiwali z powodem w miejscu, w którym powód nadal przebywa, w miejscu jego zamieszkania małoletni mają własne, odpowiednio wyposażone pokoje. W ocenie Sądu małoletni powinni mieć też możliwość spędzania z powodem ferii zimowych, wakacji letnich, głównych świąt religijnych oraz dni wolnych od pracy i zajęć szkolnych.

Mając na względzie powyższe Sąd orzekł jak w pkt IV.

Pozwana apelacją zaskarżyła niniejszy wyrok w części, a mianowicie w pkt III, pkt IV i pkt VI, zarzucając:

naruszenie przepisów postępowania tj. art.233 k.p.c. mające wpływ na treść wyroku przez dokonanie dowolnej oceny:

1. w zakresie oceny istnienia możliwości sprawowania wspólnie przez obojga rodziców władzy rodzicielskiej nad małoletnimi synami na skutek błędnego przyjęcia, że istnieją warunki do współpracy rodzicielskiej między pozwaną i powodem tj. w oparciu o głośne deklaracje pozwanego iż chce naprawić swoje błędy i w oparciu o niewiążący sąd wniosek zawarty w opinii (...)

2. w zakresie uregulowania, kontaktów powoda z małoletnim synem T. G. przez :

3. w zakresie ustalonego obowiązku alimentacyjnego, przez dowolne ustalenie wysokości alimentów nie odpowiadającej rzeczywistej wysokości kosztów ponoszonych na utrzymanie obu synów przez :

- bezzasadną odmowę wiary powódce co do wysokości kosztów utrzymania syna D. - tj. zawyżenia kosztów wyżywienia syna D., kosztów związanych z cotygodniowymi wizytami syna D. u psychologa w kwocie 480 zł przez uznanie iż tylko dwa razy w miesiącu syn uczęszcza na takie wizyty, pominięciu kosztów związanych z diagnozowaniem choroby cukrzycy u syna D., a także uwzględnieniem niepełnej wysokości opłat za gaz, a także ustalenie wbrew stanowi faktycznemu, iż pozwana posiada dodatkowe źródło dochodu ze sprzedaży T., pomimo iż pozwana zakończyła współpracę z firmą (...) w dniu 30 czerwca 2021 r.

4. w zakresie zmiany wysokości zasądzonych alimentów na rzecz małoletnich synów stron apelacja powołuje się i wnosi o uwzględnienie nowych okoliczności dotyczących wzrostu kosztów utrzymania już po wydaniu wyroku i dopuszczenie w związku tymi nowymi kosztami poniżej zawnioskowanych dowodów :

- odnośnie małoletniego syna D. G. są to koszty w związku z pobieraniem przez niego od połowy miesiąca marca 2022 r. korepetycji z matematyki, począwszy od miesiąca kwietnia 2020 r. w wysokości 300 zł miesięcznie, wizyt u lekarza psychiatry 1 raz w miesiącu począwszy od miesiąca kwietnia 2020 r. koszt 140 zł, podwyższana kosztów żywienia syna o zakup zamienników cukrów w kwocie 115.65 zł w związku z zaleceniami Poradni (...) (...) Szpitala (...) w K. i kosztów dojazdu do K. na wizyty -100 zł, kosztów wycieczki szkolnej 650 zł (54 zł w skali miesiąca)

- odnośnie wzrostu kosztów utrzymania małoletniego syna T. G. w związku z zajęciami dodatkowymi cara ty koszt miesięczny 60 zł i koszt dwóch wycieczek szkolnych 610 zł (wzrost w skali miesiąca 56 zł);

W oparciu o powyższe zarzuty pozwana wniosła

1. o zmianę wyroku sądu I instancji przez:

- powierzenie władzy rodzicielską nad małoletnimi synami D. G. i T. G. pozwanej i ograniczenie władzy rodzicielskiej powoda do prawa zasięgania informacji o stanie zdrowia i nauce w odpowiednich instytucjach i współdecydowania w sprawach dotyczących sposobu spędzania czasu przez małoletnich, i ich wyjazdu poza granice kraju na okres dłuższy niż dwa miesiące

- modyfikację uregulowanie kontaktów powoda z małoletnim synem T. G. w ten sposób że będą miały one miejsce w weekendy i w innych terminach, które zostaną ustalone przez powoda zgodnie z wolą małoletniego syna z jednoczesnym zobowiązaniem powoda do przygotowania małoletniego syna T. G. w okresie pobytu u niego do zajęć szkolnych w tygodniu następującym po tych kontaktach

- zasądzenie od pozwanego B. G. tytułem alimentów na rzecz małoletniego syna D. G. alimentów kwotach po 1.300 zł, a na małoletniego syna T. w kwotach po 800 zł,

2. oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego wraz z kosztami zastępstwa prawnego wg norm przepisanych.

Powód w odpowiedzi na apelację wniosł o:

1. oddalenie apelacji,

2. zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

W toku postępowania międzyinstancyjnego małoletni syn stron D. w dniu 1.08.2023 r. przeniósł się od matki do ojca.

W związku z tym, na wniosek powoda, który uznała pozwana, Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 30.10.2023 r. zmienił postanowienie Sądu I instancji z dnia 2.08.2021 r. w zakresie zwykłego pobytu syna stron D. na czas trwania postępowania w ten sposób, że ustalił ten pobytu przy powodzie.

Ponadto powód wniósł o zmianę postanowienia o udzielenie zabezpieczenia w zakresie alimentów na rzecz małoletniego syna stron D., przez uchylenie tego obowiązku orzeczonego od niego na rzecz syna w kwotach po 850 zł miesięcznie i zasądzenie alimentów po 1.000 zł miesięcznie od pozwanej do jego rąk, na czas trwania postępowania – od dnia 1.08.2023 r.

Pozwana uznała wniosek w zakresie uchylenie obowiązku alimentacyjnego powoda i w zakresie obciążenia siebie tym obowiązkiem, z tym, że wysokości do kwoty 650 zł miesięcznie, m.in. z uwagi na fakt, że od 1.09.2023 r. przebywa na zasiłku chorobowym w wysokości po 2.900 zł miesięcznie.

Postanowieniem z dnia 28.12.2023 r. Sąd Apelacyjny uwzględnił wniosek powoda, z tym, że w zakresie obciążenia pozwanej obowiązkiem alimentacyjnym na rzecz D. do kwoty po 650 zł miesięcznie.

W zaistniałej nowej sytuacji strony zmodyfikowały swoje stanowiska.

Powódka zmodyfikowała wnioski apelacji w ten sposób, że:

- cofnęła apelację w zakresie wniosku o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt II - władzy rodzicielskiej, pkt IV - uregulowania kontaktów powoda z małoletnimi dziećmi stron i pkt VI – oddalenia dale idących żądań stron
- w miejsce dotychczasowego wniosku o zasądzenie od pozwanego na rzecz małoletniego syna D. G. alimentów w kwotach po 1.300 zł, a na małoletniego syna T. w kwotach po 800 zł, wniosła o uchylenie tego obowiązku powoda na rzecz D. i obciążenie powoda alimentami na rzecz T. w kwotach po 1.800 zł miesięcznie i jednocześnie obciążenie pozwanej alimentami na rzecz D. po 650 zł miesięcznie.

Powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez:

- określenie miejsca pobytu małoletniego D. przy powodzie
- zasądzenie alimentów na rzecz małoletniego syna stron D., z tym że nie od powoda w kwocie po 850 zł miesięcznie, ale od pozwanej w kwocie po 1.000 zł miesięcznie płatne do rąk powoda

Ponadto wniósł o oddalenie w całości wniosku pozwanej o podwyższeni alimentów od powoda na rzecz małoletniego syna stron T. do kwoty po 1.800 zł miesięcznie.

Obie strony zgodnie wniosły o zmianę pkt IV zaskarżonego wyroku przez nieregulowanie kontaktów pozwanej z małoletnim synem stron D..

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne Sądu I instancji i poczynione na ich podstawie rozważania prawne, uznając je za własne.

Jednakże z uwagi na zmianę sytuacji wywołaną m.in. zmianą miejsca pobytu małoletniego syna stron D., zasadnym jest zmiana zaskarżonego z przyczyn niezależnych od Sądu I instancji. wyroku.

Na wstępie wskazać należy, że z uwagi na cofnięcie apelacji przez pozwaną, Sąd Apelacyjny orzekł jak w pkt 1 sentencji na mocy art. 391 § 2 k.p.c., zgodnie z którym w razie cofnięcia apelacji sąd drugiej instancji umarza postępowanie apelacyjne i orzeka o kosztach jak przy cofnięciu pozwu.

Dlatego też Sąd Apelacyjny orzekł jak w pkt 1 sentencji na mocy powołanego przepisu, umarzając postępowanie apelacyjne w zakresie apelacji pozwanej w części dotyczącej pkt II, pkt IV i pkt VI zaskarżonego wyroku.

Jednakże fakt umorzenia postępowania apelacyjnego w zakresie wniesionej apelacji pozwanej w części dotyczącej władzy rodzicielskiej i kontaktów z małoletnimi dziećmi stron, nie oznacza brak możliwości korekty zaskarżonego wyroku w tym zakresie, albowiem Sąd Apelacyjny w sprawie o rozwód pełni także funkcję sądu opiekuńczego. Zgodnie bowiem z art 58 § 1 k.r.o. - w granicach właściwości rzeczowej z urzędu - w wyroku orzekającym rozwód sąd rozstrzyga o władzy rodzicielskiej nad wspólnym małoletnim dzieckiem obojga małżonków i kontaktach rodziców z dzieckiem. Ponadto na mocy art. 569 § 1 k.p.c. w wypadkach nagłych sąd opiekuńczy wydaje z urzędu wszelkie potrzebne zarządzenia nawet w stosunku do osób, które nie podlegają jego właściwości miejscowej, zawiadamiając o tym sąd opiekuńczy miejscowo właściwy i nie jest w tym zakresie związany wnioskami stron. Tak więc w realiach niniejszej sprawy fakt zmiany miejsca pobytu małoletniego syna stron D. od dnia 1.08.2023 r., co znalazło już odzwierciedlenie w cyt. wyż. postanowieniu Sądu Apelacyjny z dnia 30.10.2023 r., zmieniającego postanowienie Sądu I instancji z dnia 2.08.2021 r. w zakresie zwykłego pobytu syna stron D. na czas trwania postępowania w ten sposób, że ustalił ten pobytu przy powodzie, powinien także doprowadzić do analogicznej korekty zaskarżonego wyroku w zakresie uregulowania władzy rodzicielskiej nad małoletnim D..

Zgodnie bowiem z art. 316 § 1 k.p.c. po zamknięciu rozprawy sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy, który to przepis ma także zastosowania w postępowaniu apelacyjnym w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

Analogicznej korekty w zaskarżonym wyroku wymagało też rozstrzygnięcie w zakresie uregulowania kontaktów z małoletnim D., poprzez zastąpienie dotychczasowego uregulowania tych kontaktów z powodem, na uregulowania tych kontaktów z pozwaną. W tym zakresie na podstawie art. 58 § 1b k.r.o. na zgodny wniosek stron Sąd Apelacyjny nie orzekł o utrzymywaniu kontaktów z dzieckiem. Za takim rozstrzygnięciem przemawia m.in. fakt, iż 4 lutego 2024 r. D. uzyska pełnoletniość.

Kolejnym elementem jest możliwość korekty rozstrzygnięcia w zakresie alimentów na rzecz małoletniego D.. Zgodnie z cyt. wyż. art. 58 § 1 k.r.o. w wyroku orzekającym rozwód sąd rozstrzyga także w jakiej wysokości każdy z małżonków jest obowiązany do ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania dziecka.

Sąd I instancji, ustalając miejsce stałego pobytu małoletniego D. przy pozwanej, zasądził od powoda alimenty na rzecz tego małoletniego do rąk pozwanej.

W związku z faktem zmiany miejsca stałego pobytu małoletniego D. na miejsce stałego pobytu przy powodzie, celowym była korekta tego orzeczenia, przez zasądzenie alimentów na rzecz D. od pozwanej, płatnych do rąk powoda.

Pewną przeszkodą mogłoby stanowić brak zaskarżenia wyroku w tej części, albowiem pozwana zaskarżyła wyrok w zakresie orzeczenia o alimentach na rzecz małoletniego D., ale w części oddalającej jej wniosek o zasądzenie tych alimentów od powoda ponad kwotę 800 zł miesięcznie do kwoty 1.300 zł miesięcznie

W ocenie Sądu Apelacyjnego w sytuacji zaskarżenia wyroku w części dotyczącej wykonywania władzy rodzicielskiej – ustalenia miejsca zwykłego pobytu dziecka - i w efekcie „kierunkowej” zmiany orzeczenia Sądu I instancji przez zmianę miejsca pobytu dziecka powoduje, że nie staje się prawomocne orzeczenie Sądu I instancji o zasądzeniu alimentów od tego rodzica, któremu nie powierzono pieczy nad dzieckiem. W konsekwencji otwiera się możliwość do zmiany orzeczenia w zakresie zasądzenia alimentów, przez zasądzenie ich od tego rodzica, któremu dotychczas powierzono pieczę nad dzieckiem, do rąk tego rodzica, któremu obecnie, po zmiennie orzeczenia Sądu I instancji, powierzona tą pieczę. **Podstawą tego jest przyjęcie poglądu prawnego, że na gruncie zasady integralności wyroku rozwodowego uzasadnione jest przyjęcie stanowiska, iż tzw. kierunkowe zaskarżenie orzeczenia**

rozvodu w części dotyczącej władzy rodzicielskiej nad wspólnym małoletnim dzieckiem obojga małżonków powoduje, że nie stają się prawomocne rozstrzygnięcia zawarte w tym wyroku w zakresie kontaktach rodziców z dzieckiem oraz w zakresie w jakiej wysokości każdy z małżonków jest obowiązany do ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania dziecka.

Sąd Apelacyjny ma świadomość że zakres zasady integralności był sporny.

Przykładowo jak podkreśla E. HolewińskaŁapińska, „zasada” integralności wyroku rozwodowego jest dziełem doktryny i orzecznictwa Sądu Najwyższego. Według tej autorki, oznacza ona, że „mimo zaskarżenia tylko niektórych rozstrzygnięć wyroku orzekającego rozwód (innych niż rozwiązanie małżeństwa), pozostałe, niezaskarżone rozstrzygnięcia nie mogą się uprawomocnić”. Zasada ta ma swoje uzasadnienie w istnieniu ścisłej łączności (iunctim) wszystkich rozstrzygnięć wyroku orzekającego rozwód, która powoduje, że stanowi on nierozdzielalną całość.

W ocenie Sądu Apelacyjnego w niniejszym składzie, w realiach niniejszej sprawy zakres zasady integralności wyroku rozwodowego, powinien być jednak poszerzony we wskazanym powyżej zakresie.

Przyjęcie tego stanowiska umożliwia rozważenie korekty wyroku Sądu I instancji w zakresie alimentów na rzecz D..

Między stronami niesporne jest zasadność dokonanie zmiany tego orzeczenia przez zastąpienie obciążenia tymi alimentami, w miejsce powoda - pozwanej. Sporna natomiast jest wysokość tego obciążenia. Powód domaga się alimentów od pozwanej na D. w kwocie po 1.000 zł miesięcznie.

Natomiast pozwana godzi się płacić na D. po 650 zł miesięcznie, wskazując na zmniejszenie kosztów utrzymania syna od czasu gdy przebywał od jej pieczę oraz podnosząc swoje ograniczone możliwości zarobkowe.

Jednocześnie pozwana, w tej nowej sytuacji, domaga się obecnie zasądzenia alimentów od powoda na rzecz małoletniego syna stron T. po 1.800 zł miesięcznie, z uwagi na wzrost kosztów utrzymania małoletniego do kwoty po 3.757,06 zł miesięcznie.

Powód wniósł o oddalenie tego żądania, wskazując, że w jego ocenie koszt utrzymania D. oraz T. jest na podobnym poziomie i wynosi po około 2.000 zł miesięcznie, natomiast jego zarobki wynoszą po 4.000 zł miesięcznie.

Przechodząc zatem do oceny zasadności wniosku powoda do obciążenia pozwanej alimentami na rzecz D., wskazać należy, że w ocenie Sądu Apelacyjnego kwota zasiłku chorobowego pozwanej w wysokości po 2.900 zł miesięcznie w istotnym stopniu ogranicza jej możliwości finansowania utrzymania syna D., tym bardziej, że na swoim utrzymaniu ma także syna stron T..

Faktem jest, że zgodnie z art. 135 § 1 k.r.o. zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, ale także oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

W zakresie oceny kosztów utrzymania i wychowania małoletnich dzieci stron zdecydowanie bardziej wiarygodny jest powód, który koszty te ocenia podobnie na poziomie około po 2.000 zł miesięcznie na każdego z małoletnich, niezależnie od swojej pozycji procesowej, a zwłaszcza od jej zmiany.

Tak więc zasadniczo zasadnym byłoby obciążenie pozwanej alimentami na rzecz D. w kwocie po 1.000 zł miesięcznie. Jednakże obciążenie osoby zobowiązanej alimentami nie może wpędzać takiej osoby zobowiązanej w stan niedostatku, to jest w taką sytuację, gdy nie może ona własnymi siłami zaspokoić swoich usprawiedliwionych potrzeb. Dlatego w ocenie Sądu Apelacyjnego zasadnym jest obciążenie pozwanej alimentami na rzecz D. w kwotach po 650 zł miesięcznie.

Przechodząc do oceny zasadności żądania pozwanej obciążenia powoda alimentami na rzecz małoletniego syna stron T., to w ocenie Sądu Apelacyjnego zasadnym będzie podwyższenie tych alimentów z kwoty po 700 zł do kwoty po 800 zł miesięcznie. Jakkolwiek kwota ta nie zaspokaja nawet połowy kosztów utrzymania tego małoletniego, to jednak nie

bez znaczenia pozostaje fakt, że obciążenie powoda ponad połową kosztów utrzymania D. sprawia, że jego możliwości alimentowania syna T. w większym zakresie są ograniczone, z uwagi na jego ograniczone możliwości zarobkowe.

Dlatego też, w zakresie w jakim apelacja pozwanej była uzasadniona, Sąd Apelacyjny orzekł jak w pkt 2 sentencji na mocy art. 386 § 1 k.p.c., natomiast w zakresie w jakim brak było podstaw do jej uwzględnienia, jak w pkt 3 sentencji na mocy art. 385 k.p.c.

Oddalając wnioski powoda w pozostałym zakresie Sąd Apelacyjny orzekł jak w pkt 4 sentencji na podstawie wskazanych powyżej przepisów.

O kosztach o kosztach postępowania apelacyjnego pomiędzy stronami orzeczono jak w pkt 5 sentencji na mocy art. 100 k.p.c.